

ВИСТУП

ЩЕРБАКА ЮРІЯ МИКОЛАЙОВИЧА

в рамках

Круглого столу «75 РОКІВ УКРАЇНСЬКОЇ РАДИ МИРУ: УРОКИ ІСТОРІЇ ТА ВИКЛИКИ МИРУ В ХХІ СТОЛІТТІ»

Член Президії Української Ради Миру

український письменник, сценарист, публіцист, політик, діяч екологічного руху, дипломат, лікар-епідеміолог. Доктор медичних наук (1983 рік). Почесний доктор медицини Національного медичного університету імені О. О. Богомольця (2014 рік), професор. Лауреат Літературної премії ім. Ю. Яновського (1984). Голова Комітету з Національної премії імені Тараса Шевченка (23 грудня 2016 — 19 грудня 2019)

Тема:

МИР, ЯДЕРНА БЕЗПЕКА, НЕЗАЛЕЖНІСТЬ

Шановний Михайле Захаровичу,
Шановні колеги, друзі, учасники Конференції!

Наша конференція відбувається в критичний момент світової історії.

Кривавий російський диктатор Путін посилює тотальну геноцидну війну проти України й загрожує європейським країнам НАТО розширенням агресії та гібридними атаками.

На Близькому Сході палає конфлікт, здатний викликати глобальну енергетичну кризу.

Характерно, що в обидвох вогнищах війни лунають ядерні погрози й завдаються удари по ядерних об'єктах. Перейдено червоні лінії довоєнного часу. Світ наблизився до ядерного Армагеддону.

Недаремно 27 січня 2026 року ядерний годинник у Чикаго встановив найнебезпечнішу за всю історію відмітку – 85 секунд до ядерної півночі. Рух стрілок цього годинника примушує нас діяти сьогодні в ім'я майбутнього, не забуваючи минулі сторінки боротьби з ядерною загрозою.

Мені випала висока честь працювати в Українському Комітеті захисту миру, що його очолював Олесь Гончар, з 1985 року.

Незважаючи на те, що радянський рух миру працював під контролем компартії та КГБ в інтересах зовнішньої політики СРСР, він відповідав глибинним інтересам суспільства – жити в умовах миру та ядерної безпеки. Глобальна ядерна катастрофа на Чорнобильській АЕС 1986 року поставила Україну в епіцентр світової уваги, показала небезпеку руйнування ядерних об'єктів, породила могутній екологічний рух опору і стала одним з чинників здобуття державної незалежності України.

В рамках українського Комітету захисту миру ми зустрічалися в 1986 році в Києві з керівництвом МАГАТЕ й висловлювали протест і обурення щодо політики брехні й подвійних стандартів цього органу ООН. Чорнобильська катастрофа стала попередженням людству про небезпеку ядерних об'єктів, про неприпустимість воєнних дій поблизу атомних електростанцій.

Сьогодні бачимо, що російський агресор цинічно ігнорує ці застереження, окупувавши Запорізьку АЕС й перетворивши її на військовий об'єкт.

Шановні колеги, будучи народним депутатом СРСР і залишаючись учасником українського руху миру, я брав участь у розслідуваннях ядерних аварій на російських військово-атомних об'єктах на Уралі й мав честь очолювати комісію Верховної Ради СРСР із закриття ядерного полігону в Семипалатинську, Казахстан.

Під час цих відвідин, коли бачив зсередини дію цього зловісного механізму війни, я зрозумів, що російське поклоніння ядерному дияволу перетворилося на справжній культ.

Ядерна зброя для російських шовіністів стала невід'ємною частиною «победобесія» — бундючного переконання у праві Росії диктувати іншим народам свої умови, нав'язувати владу «руського міра». Атомна зброя – дітище Сталіна, Берії, Курчатова, Сахарова – перетворилася на інструмент залякування України, Європи та США.

Путін та його поплічники постійно погрожують Україні застосуванням ядерної зброї, що, згідно з міжнародним правом, є актом ядерного тероризму.

Пропоную нашій конференції та організаціям-організаторам звернутися до Міжнародного Кримінального суду в Гаазі з вимогою засудити російських ядерних терористів, здатних вчинити злочин проти людства. Імена злочинної трійки добре відомі: це Путін, Лавров, Медведев.

Наш голос – це голос мільйонів українців і він має бути почутим на міжнародному рівні.

Пропоную також звернутися і встановити партнерські відносини з авторитетною міжнародною організацією «Лікарі світу за запобігання ядерної війни» (IPPNW) зі штаб-квартирою в Бостоні, США і в Женеві, Швейцарія. До цієї організації входить 56 країн світу. Свого часу як лікар я брав участь у діяльності організації, розповідаючи правду про Чорнобильську катастрофу.

Переконаний, що наш голос – голос Української Ради Миру – почутий у світі – згадати б наші виступи в ООН, але він має звучати ще голосніше.

Дорогі друзі,

В умовах кривавої російської агресії ядерної держави проти неядерної України докорінно змінилося, на мій погляд, саме визначення миру.

Я повністю солідаризуюся з думкою Михайла Захаровича Згуровського, висловленою сьогодні. Ми – не абстрактні пацифісти, які не бачать різниці між агресором та його жертвою.

Ми – невіддільна частка нашого героїчного народу, який виборює свободу і незалежність. Ми не підемо на капітуляцію заради примарного миру.

Для нас мир – це гарантована безпека і відсутність ядерних загроз.

Український мир – це могутні й непереможні Збройні сили України.

Це наша єдність, наша вірність заповітам батьків-фундаторів руху за мир.

Наш мир – це покарання російських воєнних злочинців, які використовують ядерний шантаж для досягнення своїх злочинних цілей.

Друзі, 75 років українського руху миру – це тільки початок нескінченного шляху.

Нас і наших нащадків чекають нові випробування, нові виклики.

Здолаємо. Переможемо.
Слава Україні!

